

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

5. Коваленко О. Я. Виклики сучасної освіти, або як підготувати учня до життя у сучасному суспільстві./ О. Я. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2008. – №1. – С. 8–10.
6. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К., 2002. – 135 с.
7. Редько В. Новітні педагогічні технології – у практику школи / В. Редько // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – № 1. – С. 27–31.
8. Савченко О. Я. Складові реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Біб з освіт.політики / За заг.ред. О. В. Оварчук. –К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
9. Сисоева С. О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня / С. О. Сисоева. –К. : Поліграф-книга, 1996. – 406 с.
10. Слюсаренко Н. В. Аналіз сучасних підходів до проблеми розвитку творчих здібностей учнів / Н. В. Слюсаренко // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Херсон : Айлант, 1999. – К., 2002. – С. 93–97.
11. Bimmel Peter, Kast Bernd; Neuner Gerhard. Deutschunterricht planen NEU. Fernstudienprojekt zur Fort- und Weiterbildung im Bereich Germanistik und Deutsch als Fremdsprache. Fernstudieneinheit 18 / Peter Bimmel; Bernd Kast; Gerhard Neuner.– Berlin : Langenscheidt, 2011. – 206 S..

Мамренко М. А.*

ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ ЗІ СТАНОВЛЕННЯМ І ДІЯЛЬНІСТЮ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ХЕРСОНЩИНІ

У статті висвітлено процес становлення, формування та розвитку Української Греко-Католицької церкви на Херсонщині, її сучасне становище та соціокультурна діяльність з метою формування духовних та загальнолюдських цінностей в учнів.

Серед багатьох факторів національно-духовного відродження в незалежній Україні особливе місце займає релігійний фактор. Україна завжди була багатоконфесійною країною, а її народ, незважаючи на довгі роки ідеологічного тиску з боку влади, зберіг притаманну йому духовність, толерантність та великий релігійний потенціал.

У шкільній програмі з курсу «Історія України» для 11 класу в темі «Україна в умовах незалежності» та «Розвиток рідного краю в умовах незалежності» передбачено вивчення тем, пов'язаних із релігійним життям, поліконфесійністю, впливом церкви на соціальні процеси в суспільстві. Але сучасне науково-методичне забезпечення літературою є недостатнім для повного висвітлення цього питання в рамках кваліфікованої підготовки вчителів до уроку з даної теми, особливо враховуючи проблематику історії рідного краю, пов'язану із становленням і діяльністю Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ) на Херсонщині. У цьому контексті матеріали з історії УГКЦ на Херсонщині становлять неабиякий інтерес.

* © Мамренко М. А.

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

Мета статті – проаналізувати особливості процесу становлення та еволюції УГКЦ на Херсонщині, показати її сучасне становище та соціокультурну діяльність в контексті формування духовних та загальнолюдських цінностей у школярів.

Українська Греко-Католицька церква у своїй майже 400-річній історії мала періоди розвитку та занепаду, динамічності і криз. Для іноземних правлячих структур, під владою яких перебувала Україна, вона була небажаною і постійно зазнавала утисків. Варто звернути увагу учнів на те, що виразно національний характер Української Греко-Католицької церкви, її інтеграція в українське суспільство викликали негативну реакцію у всіх поневолювачів українського народу: польської шляхти, католицьких єзуїтів, російського самодержавства, московської церкви, більшовицького режиму, державного атеїзму.

Із початком процесів Перебудови в СРСР та УРСР, з утвердженням незалежності України на Херсонщині почала активно відроджуватись Українська Греко-Католицька церква. Учням також можна повідомити, що з 1946 по 1989 роки діяльність УГКЦ була заборонена, а сама її організація ліквідована, діячі репресовані радянською владою. У 1946–1989 роках Греко-Католицька церква була змушена діяти в підпіллі. З середини 1980-х років в Україні розпочався процес відродження УГКЦ [2]. Станом на 01 січня 2015 року в Україні налічувалося зареєстрованих 3769 громад, 120 монастирів, 1173 ченців та черниць, 24 місії, 2 братства, 2743 священнослужителі, із них 31 іноземці, 17 навчальних закладів, де навчався 1151 слухач, відкритих 1322 недільні школи, 27 періодичних видань УГКЦ. На сьогоднішній день у Херсонській області налічується 25 громад УГКЦ.

Історія Української Греко-Католицької церкви на Херсонщині відносно молода. Згідно договору від 15 лютого 1951 року між СРСР і Польською Народною Республікою про обмін територіями, жителі 29 галицьких сіл були насильно переселені у східні та південні регіони України. Херсонщина стала домівкою для депортованих селян із Західної України. Вони заснували тут першу парафію УГКЦ, яка й досі залишається найбільшою в області. Їм удалося зберегти не тільки батьківську віру, а й самобутні українські традиції. У с. Зміївці Херсонської області функціонують три храми. Одна церква греко-католицька – її звели депортовані жителі трьох західнобойківських сіл, які нині на території Польщі: Нанова (неіснуюче), Лодина й Береги Долішні. Інша церква – Київського патріархату, а також функціонує євангельсько-лютеранська кірха.

Уніатська парафія в Зміївці – найчисленніша в області. Поряд з каплицею побудований храм. Також до Зміївки приїжджають віряни навіть із Берислава й Нової Каховки.

Важливо звернути увагу на те, що церкву відбудовували власними силами і за власний кошт фактично з руїни. Спочатку греко-католики відправляли Службу Божу в наметі. Муровану

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

каплицю, яку тепер йменують Церквою Пресвятої Богородиці, відкрили через 5 років. Частину коштів на будівництво греко-католицької святині надали бойки з діаспори.

Пам'ятний знак скорботи депортовані у Зміївці встановили у 2000 році – 50-ту річницю депортації. Пам'ятний знак депортовані спорудили без сторонньої допомоги.

По грудці землі з кожного з трьох бойківських сіл (Нанова (неіснуюче), Лодина й Береги Долішні) поклали три найшановніші ґазди під знаком скорботи. Грудка землі, шматок полотна, пісні, говірка, прізвища, пам'ять про молоді роки та церква – це все, що залишилося у бойків від Берегів, Лодини і Нанови.

У самому ж місті Херсоні громада УГКЦ пройшла цікавий і водночас важкий шлях становлення [4]. На початку 1990-х рр. У Херсоні у ІІ Таврійському мікрорайоні з'явився перший осередок УГКЦ. Засновником і першим місіонером греко-католицької єпархії у місті Херсоні вважають отця Ісидора Гончара, який відправив першу службу на Великдень 1993 року у шашково-шаховому клубі на вулиці Леніна (нині Соборна) № 18, потім – у напівпідвальному приміщенні Народного Руху України. Згодом посеред вертолітного поля з'явилася декілька привезених металевих вагончиків, саме там, де Херсонський міський виконком виділив земельну ділянку у розмірі 1, 30 га для будівництва монастиря та церкви громади УГКЦ. 1995 року була побудована капличка, у якій і велося Богослужіння, збиралися віруючі по неділях і святах. Хоча монастир Святого Володимира Великого провінції Найсвятішого Спасителя в Україні Греко-католицької церкви з'явився ще 1996 року, зареєстрований він був лише 25 травня 1998 року. Щойно зареєстрований Херсонський монастир увійшов до складу Провінції Отців Василіан Найсвятішого Спасителя в Україні. Це була перша василіанська спільнота в Південній Україні.

Можна запропонувати розповісти учням про те, що 3 червня 2007 року відбулося урочисте відкриття Крилоської церкви, яку було привезено з Івано-Франківщини і за два місяці зібрано в Херсоні. Саму церкву побудували в селі Крилос Галицького району Івано-Франківської області з дуба і смереки й покрили лотом деревом. Її було освячено на честь рівноапостольних Кирила і Методія. Урочисту Літургію відправляли священники УГКЦ.

26 липня 2009 року посвяченням наріжного каменя розпочалося будівництво монастиря св. Володимира Великого. У грудні 2011 року Глава УГКЦ Святослав Шевчук відвідав місто Херсон і саме в цей час освятив новозбудований монастир, надкупольні хрести та бані, які в березні 2012 року були встановлені на церкві. З моменту освячення монастиря та хрестів минуло чимало часу і ось вже сьогодні перед нами стоїть величавий храм св. Володимира Великого в комплексі з монастирем отців Василіан.

У суспільному і громадському житті своїх віруючих УГКЦ

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

відстоєє право українського народу на свою незалежну соборну державу та становлення в ній зрілого громадянського суспільства; реалізує велику кількість благодійних та громадських проєктів в Україні та поза її межами. Щонеділі в храмі Святого Володимира в Херсоні проходять богослужіння, бажаючі можуть сповідатись у своїх гріхах, вознести свої молитви до Бога. Віруючі із сіл Херсонської області, де відсутні громади УГКЦ приїздять до храму по неділях, на свята і в будь-який вільний час, бо двері храму завжди відкриті для пастви.

Треба щоб учні дійшли висновку про те, що першочерговими завданнями Українська Греко-Католицька церква бачить у поширенні свого віровчення серед населення України та створення міцної церковної організації, яка зможе допомагати вірянам за їх потребами; у необхідності захищати незалежність нашої Батьківщини, утверджувати, допомагати реформувати державні структури й органи державної влади та плекати державницьку свідомість і патріотизм у населення нашої країни [1].

Усе це греко-католицька церква намагається реалізовувати через різдвяне паломництво, реколекції для молоді, створення молодіжних християнських центрів, європейські зустрічі молоді, курси для вагітних, де реалізується сімейна політика на традиційних християнських цінностях, проведення святкових служб, поширення освіти, періодики.

Нині, на переломному етапі розбудови незалежної Української держави, коли особливо важливою стала проблема національної злагоди і політичної консолідації суспільства, серед віруючих різних конфесій, а також духовенства все більшої популярності набуває ідея українського екуменізму.

Український екуменізм передбачає поєднання зусиль усіх конфесій в Україні для досягнення певних суспільних і релігійних цілей [3]. Основою такого єднання можуть бути спільні гуманітарні акції, підтримка різними заходами, притаманними релігійним організаціям, процесів українського державотворення тощо. Прихильники українського екуменізму є серед православних, греко-католиків, римо-католиків та представників інших конфесій. Ідею українського екуменізму, тобто єднання між західною і східною християнськими традиціями, свого часу обстоювали як православні, так і греко-католицькі ієрархи.

Отже, ідея українського екуменізму є животною ідеєю, яка потрібна і може працювати на користь національного та духовного відродження України. Вона знаходить підтримку і в церковних колах, і серед широкої української громадськості. Сьогодні є сприятливі можливості для дієвого екуменізму різних церков і релігійних об'єднань. Мета його в Україні полягає в тому, щоб на засадах релігійної моралі, утвердження соборності українських земель сприяти українській громадськості в активній участі щодо розбудови економічного, політичного і духовного процвітання українського народу, що і намагається робити Українська Греко-Католицька церква на Херсонщині.

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

Греко-католицизм для багатьох поколінь українців після Берестейської унії є традиційною, а згодом національною українською церквою, як і православ'я є національною церквою для частини колишніх греко-католиків, їх дітей і онуків, що були охрещені і виховані вже православною церквою, яку вони не бажають міняти, щоб повернутися до греко-католицизму. І в цій ситуації потрібна усвідомлена толерантність, повага до конфесійного вибору віруючих. Самою історією визначено бути Україні багатонаціональною і багатоконфесійною державою і близькими за Символом віри християнським церквам: православної, греко-католицької, римо-католицької, співпрацювати для блага всього українського громадянства, Української держави.

Таким чином, ознайомлення учнів з історією, процесом формування, становлення та розвитку, теперішнім становищем та соціокультурною діяльністю Української Греко-Католицької церкви на Херсонщині, надасть їм можливість зрозуміти роль, значення та вплив УГКЦ на соціальні процеси в сучасному суспільстві. Це сприятиме вихованню в них духовних, моральних, сімейних цінностей, формуванню релігійного світогляду, більш повної картини світу, а також розвитку таких якостей, як: толерантність, віротерпимість, милосердя, порядність.

Література:

1. Андрійчук О. Ким є Українська Греко-католицька церква? – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. – 120 с.
2. Відродження УГКЦ (1988-1991): проблематика міжконфесійних протистоянь / Бублик Т.Т. // Наукові праці іст. факультету ЗНУ. – Запоріжжя: Вид-во ЗНУ, 2011.- Вип. 30, – С. 206–212.
3. Концепція екуменічної позиції Укр. Греко-католицької церкви // Людина і світ. – 2000. – №7.- С. 36–42
4. Розвиток міжцерковних відносин на Херсонщині 1991-2006рр. / М. В. Галіченко // Пд. Архів. Історія науки. – Херсон, 2007. – Вип. 26. – С. 258–262.

Осинкіна О. П. *

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ

У статті йдеться про використання потенціалу уроків хімії для розвитку життєвих компетенцій учнів.

Оновлення сучасної системи освіти змінює вимоги до формування знань, умінь, навичок як учителя, так і учня на основі компетентнісного підходу.

Формування життєвих компетентностей – це цілісний, поступальний процес, який виражається в залученні дитини до соціального досвіду, засвоєнні нею вже існуючих у суспільстві форм і видів діяльності. Розвинена і сформована особистість –

* © Осинкіна О. П.